

DE SANT NICOLAU I DEL "PAPÀ NOEL"

Jan Grau

Molt s'ha dit que el "Papà Noel" era un personatge importat de nadals d'altres terres. Amb la seva indumentària vermella i blanca, barbut i panxample, ens porta algun que altre obsequi per Nadal, deixant-lo al peu de l'arbre. Juntament amb el caga-tió i els Reis de l'Orient són l'origen més habitual dels obsequis de les festes nadalenques.

També es diu que el "Papà Noel" és Santa Klaus o dit en català Sant Nicolau, que en nadals d'altres contrades és qui porta els obsequis. Anem a pams i no barregem tres personatges que es comfonen. En primer lloc Sant Nicolau, que té la seva diada el 6 de setembre, avui una mica diluïda sota la festa de la Constitució espanyola. La festa dels Nicolaus, avui vigent en algunes poblacions, en especial del Baix Llobregat, ha perdut bona part del sentit. On es conserva la festa encara que amb caire privat, és a Montserrat, on cada any és elegit un bisbetó entre els escolans nou vinguts. El dia de Sant Nicolau és investit i presideix la festa, en la que es representa el miracle del sant, que va salvar tres criatures de les mans d'un carnicer que les havia segrestat amb intencions obscures.

Sant Nicolau va ser bisbe de Turquia al segle IV. L'any 1087, es va aparèixer a Bari amb una llegenda i amb un sac tant ple de favors, que des de llavors és el patró dels infants, els mariners d'aigua dolça, els boters, els perfumistes i els apotecaris. Des del miracle és conegut com Sant Nicolau de Bari i és el personatge que fa possibles els desitjos, en forma d'obsequi a molts països. A casa nostra no és el més habitual que porti obsequis, encara que sí és tradicional que l'arbre guarnit, sigui plantat a terra a l'exterior o en un test dins de casa, es llevi guarnit d'algun obsequi i sobretot de llaminadures.

En alguns països qui porta els obsequis és el mateix Sant Nicolau, però a molts altres indrets, especialment en terres nòrdiques on la neu i el gel són habituals a l'hivern, qui porta els obsequis és una mena de criat o company seu que va muntat en un trineu tibat per rens o cèrvols. Aquest personatge

Des d'un punt de vista simbòlic i depenent dels indrets, el "Papà Noel" tant pot ser sant Nicolau com el seu criat, que amb un sac a coll es despenja per les xemeneies deixant els regals mentre tothom dorm.

Ara bé, la imatge actual del "Papà Noel", la més extesa arreu és la del vell barbut amb un vestit vermell amb ribets blancs. Aquest aspecte, avui indestruable del personatge, el devem a la Coca-cola. Des de 1931, la casa Coca-cola va publicar per Nadal calendaris i figures publicitàries tamany natural amb el "Papà Noel" amb l'aspecte actual. La barba i la seva bonhomia ja eren propis de Sant Nicolau o del seu criat, però la indumentària està dissenyada a partir dels colors de la marca Coca-cola. La base vermella de l'etiqueta és el vestit i els ribets blancs corresponen a les lletres.

Actualment l'aspecte del "Papà Noel" és assumit per tothom i ja no se'l relaciona amb la Coca-cola, estant de plé dret per aclamació popular en el nostres Nadal i en el de molts altres països. Pel que fa a Sant Nicolau, de minsa tradició en aquests moments a casa nostra, no ens fa cap mal que el confonguem amb el "Papà Noel" perquè de fet ho és. Potser el problema és més lingüístic que altra cosa, perquè tant el "Papà" com el "Noel" són mots sobrevinguts. Una possibilitat és la de traduir-lo literalment per Pare Nadal i l'altra més adequada a la nostra tradició seria anomenar-lo Pare Nicolau.

Jan Grau
19/10/98